

TANTÁRGYLEÍRÁS

<i>A tantárgy címe</i> A társadalomkutatás módszerei	<i>A tantárgy kódja</i> BBNSZ91100 / BBNSZ01100	<i>Oktatott félév</i> 1
<i>A tantárgy típusa</i> Előadás	<i>Óraszám</i> Heti 2 óra	<i>Kreditek száma</i> 3/2

Tantárgy célja

A bevezető alkalmakon a hallgatók megismerik a társadalomtudományos megismerés kritériumait, a módszertan elméleti alapjait, a kutatási folyamat munkamenetét. Ezt követően a kerül sor a különböző kutatási módszerek tárgyalására. A módszerek sajátosságai napjaink kutatási gyakorlatából merített példák segítségével kerülnek bemutatásra.

Előadó Dr Ferencz Magdolna Phd.
Fogadó óra: péntek 14.15 – 15.15 (Ste: 063.)

A tantárgy leírása

Sorszám	Témakör	Óraszám
1- 2.	A tudományos megismerés, elmélet, okság, oksági kapcsolat, elmélet és a módszertan összefüggése	2-2
3.	Kutatási folyamat, konceptualizálás	2
4.	Operacionalizálás, mérési szintek, a mérés minőségi kritériumai	2
5.	Mintavétel elméleti kiindulópontjai, mintavételi eljárások	2
6. 7.	Kérdőíves vizsgálat Milyen esetekben célravezető a kérdőíves vizsgálat? A kérdőíves vizsgálatok típusai, a kérdőívszerkesztés lépései A kérdőíves módszer etikai és szakmai követelményei A kérdőíves módszer alkalmazásának előnyei és korlátai	2-2
8.	Kísérlet Milyen esetekben célravezető a kísérleti módszer? Alanyok kiválasztási módjai, a kísérleti elrendezés típusai A kísérleti módszer etikai és szakmai követelményei A kísérleti módszer alkalmazásának előnyei és korlátai	2
9.	Kvalitatív terepkutatás Milyen esetekben célravezető a kvalitatív terepkutatás? Terepkutatási paradigmák, a terepkutatások speciális körülményei Terepkutatás típusai és menete A terepkutatás etikai és szakmai követelményei A terepkutatási módszer alkalmazásának előnyei és korlátai	2
10.-11.	Interjú Milyen esetekben célravezető az interjúzás? Interjú-típológiák, a megfelelő interjú-típus kiválasztása Az interjúhelyzet és a kérdezői szerep eltérő értelmezései Az interjúterv funkciója és tartalma Az interjúkészítés etikai és szakmai követelményei Az interjú módszer alkalmazásának előnyei és korlátai	2-2
12.	Beavatkozás-mentes vizsgálat Milyen esetekben célravezető a beavatkozás-mentes módszer? A beavatkozás-mentes vizsgálatok típusai A tartalomelemzés alapjai A beavatkozás-mentes módszer alkalmazásának előnyei és korlátai	2

13.	Szakmai Etikai Kódex Kutatói magatartás Az alanyok és adatközlők védelme Szponzoráció és az adatközlők díjazása Kutatási eredmények tudományos és tudományon kívüli felhasználása	2
14.	Összegzés Szempontok a szóbeli vizsgára való felkészüléshez	2

Értékelés, követelmények

Az elsajátított tudásanyag értékelésére szóbeli vizsga szolgál. A vizsga sikeres teljesítéséhez elengedhetetlen az előadásokon elhangzottak és a kötelező irodalomban foglaltak beható ismerete.

Kötelező irodalom

Babbie, E. (2003) *A társadalomtudományi kutatás módszertana*. Budapest, Balassi Kiadó.

Etikai kódex. A Magyar Szociológiai Társaság által elfogadott a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai alapelvein és az ISA (International Sociological Association) Etikai kódexén nyugvó etikai követelmények. http://www.szociologia.hu/tudomanyos_etika.php

Ajánlott irodalom

Antal, L. (1976) *A tartalomelemzés alapjai*. Magvető Kiadó, Budapest

Barthes, R. (1971) *A napihír struktúrája* In: Hankiss Elemér (szerk) *Strukturalizmus*. Európa Könyvkiadó, Budapest 173-184. o.

Bertalan, L. (szerk.) (1987) *Magyarázat, megértés és előrejelzés*. Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest

Fischer, Gy. (2002) *Hihetünk-e a közvélemény-kutatásoknak?* Bagolyvár Kiadó, Budapest 2001.

Heller, M. – Némedi, D. – Rényi, Á. (1991) *A népies beszédmód alakváltozásai az elmúlt harminc évben (A népesedési viták alapján)* In: Némedi Dénes (szerk.) *Közelítések. Szociológiai tanulmányok* ELTE Szociológiai, Szociálpolitikai Intézet és Továbbképző Központ, Budapest 1991. 149-157. o